

Ljudguide till Lunds Stadspark, utskrift

Del 1. Norra entrén

Välkommen till Lunds Stadspark! Det här är en ljudguide som kommer att guida dig på en spännande trädvandring i parken, i ett lugnt och behagligt tempo. Jag heter Fredrik Emmerfors och till min hjälp har jag trädexperten och trädgårdsingenjören Peter Linder, som har inventerat alla viktiga träd i Lunds kommun, och med extra stort intresse alla träden i Stadsparken, inklusive Observatorieparken.

Den här delen av Stadsparken, som ligger innanför den gamla stadsvallen, är egentligen äldre än 100 år. När staden expanderade på 1800-talet ville man freda en yta här från bostadsbyggande. Därför bildades 1860 "Parkbolagets trädgård", som köpte upp nordvästra delen av Svaneluckykan – det vill säga det odlade område som låg mellan Svaneagatan och den gamla stadsvallen. Syftet var att anlägga en park på tomt.

Den östra delen av Svaneluckykan, som var området mellan Svaneagatan, Stadsvallen och nuvarande Gyllenkroks allé, ägdes av Universitetet och blev senare Observatorieparken. Parkbolagets område löstes in 1904 av Lunds stad, och den egentliga stadsparken, som vi kommer till senare, anlades utanför stadsvallen och gjordes färdig mellan 1909 och 1911. Den här gamla delen av parken har förändrats en hel del genom åren, men den var tidigt en promenadpark med slingrande gångar och trädgrupper.

Dialog mellan Peter Linder och Fredrik Emmerfors:

Peter: Här växer i mina ögon ett väldigt intressant och roligt träd. Det har en fantastisk stam, som snirklar sig fram nästan som en liten drake eller ett urtidsdjur. Man kan kalla det vreslek om man vill, och det är väldigt ovanligt med ekar som växer på det här viset. Det är vanligare med bok och ibland kan man hitta vresbokar i naturen.

Fredrik: Men den ska växa så här, nästan horisontellt?

Peter: Ja, den har egenskapen att växa på det här viset. Det är en slump i naturen som har gett den här snirkliga formen. Den har man då ympat och fört hit som ett intressant träd. Det har säkert stått här mycket länge.

Fredrik: Du sade att den var hitförd som ympad planta. Vi kommer ju att stöta på en del ympade träd på vår vandring, så du kan ju få förklara redan nu: vad är ympning för någonting?

Peter: Jo, ympning är när man vill föröka en växt och inte lyckas med de enklare sätten. Man kan till exempel inte frösa den, för då för man inte samma sort vidare. Man kan inte heller sticklingsföröka den, för vissa växtslag slår inte rötter så lätt när man sätter skott i marken. Så då tar man till ympning, som är en lite svårare metod. Man tar en kvist från det man vill ha förökat och ympar fast den på en grundstam. Man skär då ett snitt i kvisten man vill föra vidare och även ett snitt i grundstammen. Sedan sammanfogar man dem och de växer då ihop och bildar en ny individ, där rotsystemet från början är en individ och det som växer ovan jord är en annan individ.